

Den sociale arv i uddannelse blandt indvandrere og efterkommere er ikke markant anderledes end blandt danskere

VIDENSOVERBLIK

DECEMBER 2025

Den sociale arv i uddannelse blandt indvandrere og efterkommere ser umiddelbart ud til at være markant lavere end blandt danskere, men dette skyldes i høj grad utilstrækkelige data om forældrenes medbragte uddannelse til Danmark. Blandt indvandrere og efterkommere, hvor der er præcise oplysninger om forældrenes uddannelse, er den sociale arv i uddannelse på niveau med danskeres.

Forsker bag udgivelsen Rasmus Landersø

Den sociale arv i uddannelse – hvor meget af børns uddannelse, der kan forklares af deres forældres uddannelse – er steget markant over flere årtier, hvilket tidligere forskning fra ROCKWOOL Fonden og Københavns Universitet har vist.⁽¹⁾

Ny forskning fra ROCKWOOL Fonden og Københavns Universitet undersøger nu trends og niveauer i den sociale arv i uddannelse blandt indvandrere og efterkommere for årgange født fra 1965-1990.

Hovedkonklusioner:

- Uddannelsesniveauet blandt indvandrere født mellem 1980 og 1990 er i gennemsnit på niveau med danskeres. Mange indvandrere er dog kommet til Danmark som voksne i forbindelse med fx arbejde. Når der fokuseres på indvandrere, der er vokset op i Danmark, er uddannelsesniveauet betydeligt lavere end danskeres.
- Umiddelbart er den sociale arv i uddannelse blandt indvandrere, der er vokset op i Danmark, og efterkommere meget lavere end danskeres. Men ofte er forældrenes uddannelse fra oprindelseslandene målt meget upræcist.
- Når der fokuseres på indvandrere med forældre, hvor uddannelsesoplysningerne er verificeret, er den estimerede sociale arv på niveau med danskeres.⁽²⁾ Det er til trods for, at indvandrere, der kom til Danmark som børn, og efterkommere er vokset op i et samfund, der for de flestes vedkommende er meget anderledes, end det samfund deres forældre voksede op i, og at det danske velfærdssamfund tilbyder markant bedre uddannelsesmuligheder gennem opvæksten og ungdommen.

- Hvis tendenser i den sociale arv i uddannelse blandt alle i Danmark analyseres uden at korrigere for usikkerheden i forældres uddannelsesdata blandt indvandrere, bliver meget af udviklingen, hvor den

sociale arv i uddannelse har været markant stigende for årgange født i 1970'erne og 1980'erne, kunstigt undertrykt i takt med, at indvandrere og efterkommere udgør en større andel befolkningen.

Samlet set viser resultaterne, at betydningen af familiebaggrund for succes i uddannelsessystemet – eller mangel på samme – er lige så vigtig blandt indvandrerfamilier som blandt danske familier.

Det kan ikke antages, at den er mindre, fordi indvandrede familier er flyttet til et samfund med bedre uddannelsesmuligheder end i oprindelseslandet. Studiets resultater understreger også udfordringer ved at sammenligne udviklingen på tværs af generationer, når forhold og uddannelsessystemer i oprindelseslande (fx MENAP-landene) adskiller sig markant fra de danske.

Indvandreres uddannelsesniveau afhænger af indvandringsbaggrund

Det gennemsnitlige uddannelsesniveau er steget markant fra årgange født i midten af 1960'erne til 1990. Figur 1 viser – opdelt på fødselsårgange – antal års fuldført uddannelse for danskere, alle indvandrere og indvandrere, hvor forældrene også bor i Danmark.

Danskeres gennemsnitlige uddannelseslængde (blå linje) er steget fra omkring 12,5 til 14 år på tværs af de 25 årgange, som figuren illustrerer. Samtidig belyser figuren også betydelige forskelle på indvandreres uddannelsesniveauer alt efter indvandringsbaggrund.

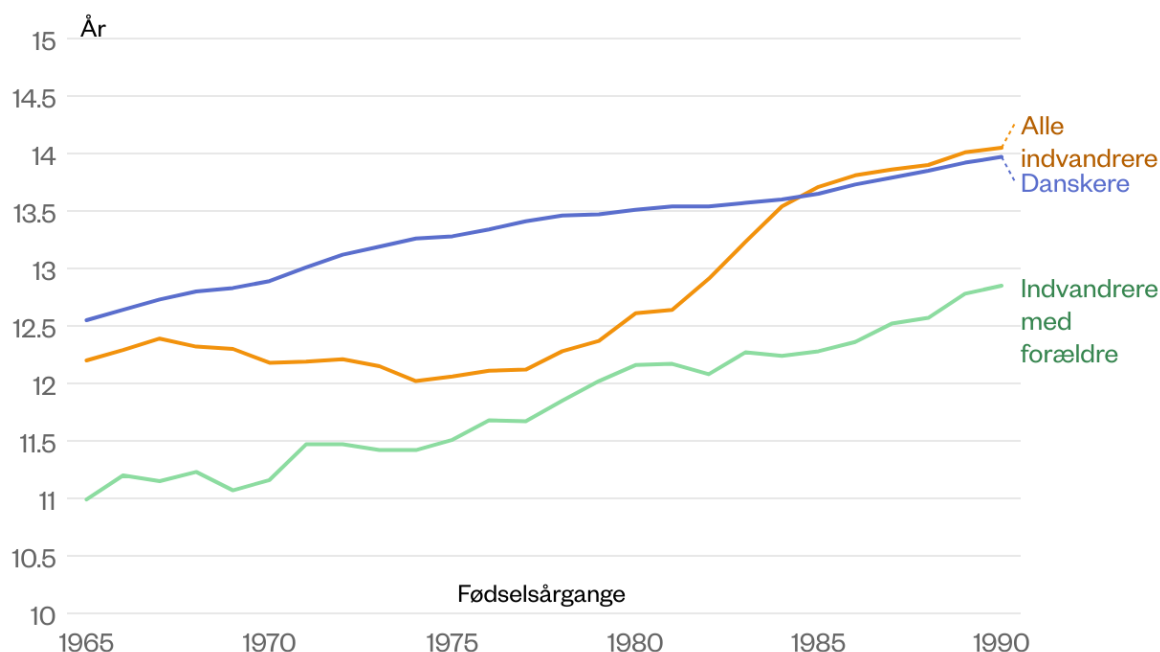
I takt med at arbejdskraftsindvandring – herunder specialiseret arbejdskraft – er begyndt at udgøre en stadig større andel af indvandrere i Danmark, nærmer det gennemsnitlige antal års fuldført uddannelse blandt indvandrere som en samlet gruppe (orange linje) sig uddannelsesniveauet blandt danskere.

Fokuseres der derimod på indvandrere, der er kommet til Danmark som børn, er der store og vedvarende forskelle i uddannelsesniveauet (grøn linje) sammenlignet med danskeres.⁽³⁾ Indvandrere født i 1960'erne og 1970'erne har omkring 1,5 år mindre uddannelse end danskere, mens forskellen er ca. et års mindre uddannelse for årgange født i 1980'erne.

Figur 1. Gennemsnitligt antal års fuldført uddannelse for danskere og indvandrere

Figur 1. Gennemsnitligt antal års fuldført uddannelse for danskere og indvandrere

Note: Figuren viser de gennemsnitlige antal års fuldført uddannelse for årgange født fra 1965 til 1990. Den blå linje viser uddannelse for danskere. Den orange linje viser uddannelse for alle indvandrere, der var i Danmark som 30-årige. Den grønne linje viser uddannelse for indvandrere, hvor deres forældre også bor i Danmark.

Social arv i uddannelse blandt indvandrere og efterkommere

Figur 2 viser den sociale arv i uddannelse for danskere, indvandrere, der er kommet til Danmark som børn, og efterkommere blandt årgange født i hhv. 1965-70, 1971-80 og 1981-90. Den sociale arv i uddannelse udregnes som sammenhængen mellem børns og forældres års fuldført uddannelse, og kan fortolkes som den del af ulighed blandt børns uddannelse, der kan forklares med forskelle i forældrenes uddannelse. Her indikerer et højere estimat, at den sociale arv er højere.

De blå søjler i figur 2a viser, at den sociale arv i uddannelse er steget markant blandt danskere fra et estimat under 0,30 til omkring 0,45.

Derimod ser den sociale arv i uddannelse blandt indvandrere og efterkommere i de orange og grønne søjler ud til at være markant lavere. Dette kan dog i høj grad tilskrives, at mange af indvandreres og efterkommeres forældre har uddannelsesoplysninger, der enten er approksimeret ud fra fx oplysninger om beskæftigelse eller indhentet via spørgeskemaundersøgelser.

Kun mellem hver tredje og hver sjette indvandrerforælder – alt efter fødselsårgang – har uddannelsesoplysninger, der er verificerede i Danmark.

Figur 2b viser den estimerede sociale arv i uddannelse blandt indvandrere og efterkommere, hvor der opdeles på kilden til forældres uddannelsesoplysninger. Når forældres uddannelse er approksimeret fx ud fra deres beskæftigelse, er sammenhængen mellem børns og forældres uddannelse meget tæt på 0.

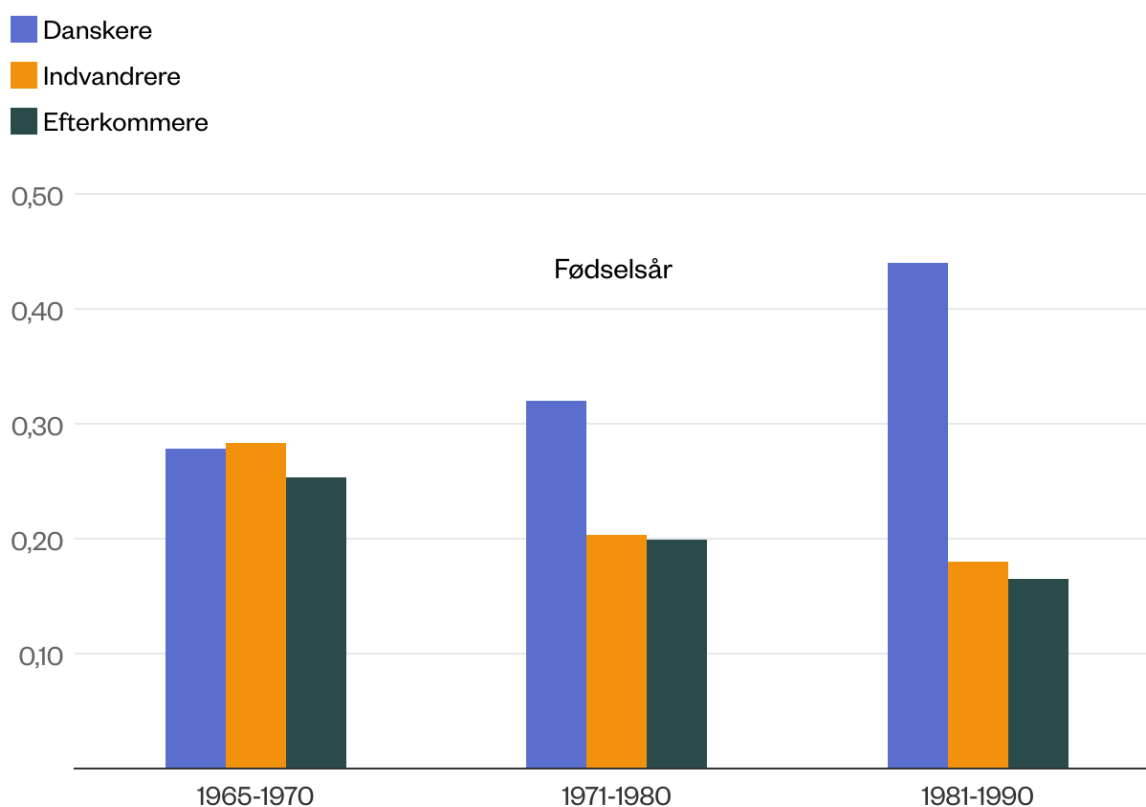
Stammer uddannelsesoplysningerne derimod fra spørgeskemaundersøgelser, er den estimerede sociale arv i uddannelse lidt højere med estimater omkring 0,15-0,20.

Blandt gruppen af indvandrere og efterkommere, hvor forældrenes uddannelsesoplysninger er verificerede, er estimaterne meget tættere på danskeres og blandt nogle årgange faktisk højere.

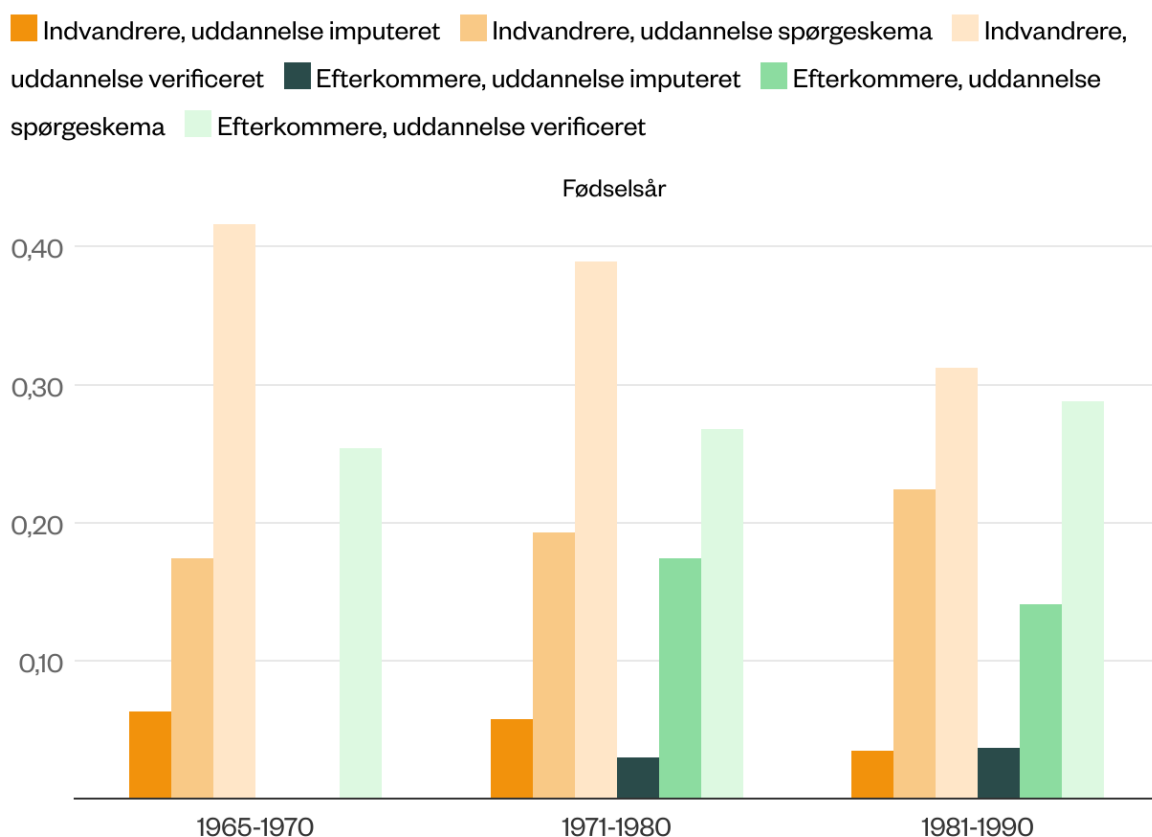
Dog ses der ikke den samme stigning over tid som blandt danskere. Om noget har den estimerede sociale arv i uddannelse blandt indvandrere og efterkommere været faldende fra årgange født i 1970'erne til årgange født i 1980'erne.

Figur 2. Estimeret social arv i uddannelse blandt danskere, indvandrere og efterkommere

a) Danskere, indvandrere og efterkommer uagtet uddannelsesoplysninger

b) Indvandrere og efterkommere opdelt på baggrund af uddannelsesoplysninger

Note: Figuren viser den estimerede sammenhæng mellem børns og forældres uddannelseslængde afhængigt af børnenes fødselsårgang og oprindelse. I figuren svarer 1 på y-aksen til, at børns uddannelse er helt bestemt af forældres uddannelse, og 0 på y-aksen svarer til, at forældres uddannelse ikke har nogen betydning for børns uddannelse. Figur a) viser resultaterne for danskere (blå søjler), indvandrere (orange søjler) og efterkommere (grønne søjler). Figur b) viser resultaterne for indvandrere og efterkommere opdelt på kilden til uddannelsesoplysninger: approksimeret (blå søjler), spørgeskemaer (orange søjler), og verificeret (grønne søjler). Figuren viser resultater separat for årgange født i 1965-1970, 1971-1980 og 1981-1990.

Når den estimerede sociale arv i uddannelse varierer alt efter kilden til uddannelsesoplysningerne, kan en del af forskellene skyldes, at familierne også adskiller sig på andre områder end blot selve typen af uddannelsesoplysninger. I studiet er dette undersøgt ved at kontrollere for forskelle i forældres uddannelsesniveauer på tværs af kilden til uddannelsesoplysningerne, hvilket ikke påvirker resultaterne. Altså skyldes forskellene ikke, at der fx er flere lavt-uddannede forældre i nogle grupper end i andre.

Studiet har også undersøgt, om konklusionerne kan genfindes, når andre mål for social arv i uddannelse anvendes. Når der fokuseres på opadgående mobilitet – dvs. andelen af børn med en længere uddannelse end deres forældres uddannelse – er denne meget lav, når forældres uddannelse er approksimeret, hvilket indikerer en markant overvurdering af forældres uddannelsesniveau. Når forældrenes uddannelsesoplysninger stammer fra spørgeskemaer, stiger den estimerede opadgående mobilitet lidt. Og når forældres uddannelsesoplysninger er verificeret, er den estimerede opadgående mobilitet – både i niveauer og trends over tid – svarende til mønsteret blandt danskere.

Et andet mål for social arv er sammenhængen mellem søskendes uddannelseslængde. Dette mål opfanger alle fælles påvirkninger inden for familier, hvilket ikke kun er forældre men også aspekter som nabolag og skoler. Heller ikke her ses markante forskelle blandt den sociale arv blandt danskere og indvandrere.

Om studiet

“Intergenerational Educational Mobility among Immigrants and Descendants in Denmark: The Role of Sample Selectivity and Data Quality”

Forfattere:

Rasmus Landersø, forskningsprofessor, ROCKWOOL Fonden

Kristian Karlson, professor i sociologi, Københavns Universitet

Studiet er udkommet i ”. Nationaløkonomisk Tidsskrift (2025:7).

- Studiet er baseret på årgange født mellem 1965 og 1990.
- Uddannelse er opgjort som års fuldført uddannelse pba. registerdata fra Danmarks Statistik. Derudover anvendes uddannelse opgjort i kategorier (fx faglært, mellemlang videregående uddannelse) for at validere hovedresultaterne.
- Forældres uddannelse er målt, når barnet var 15 år (eller alternativt ved først mulige information om forældres uddannelse). Børns uddannelse er målt som 30-årig.
- I alt indgår uddannelsesoplysninger fra omkring 1,5 millioner børn og deres forældre, hvoraf lidt under 50.000 er indvandrere eller efterkommere. Søskende er identificeret i registerdataet pba. fælles forældre.
- For at efterprøve resultaterne inddrager studiet også oplysninger fra European Social Survey og European Value Study, hvor indvandreres uddannelsesoplysninger også indgår.

1. Se <https://rockwoolfonden.dk/udgivelser/den-sociale-arv-i-uddannelse-er-steget-markant-gennem-de-sidste-20-aar/>, <https://rockwoolfonden.dk/udgivelser/ulighed-i-uddannelse-skyldes-i-højere-grad-ulighed-i-bloede-færdigheder-og-ikke-kun-intelligens/>
2. Beskrivelsen af resultaterne bruger eksplicit termen ”estimeret social arv” for at understrege, at resultatet ikke nødvendigvis afspejler den faktiske sociale arv, men i stedet kan være påvirket af målefejl i data.
3. Års fuldført uddannelse for indvandrere er her rapporteret uden skelnen til forskelle i datakvalitet, som beskrives nedenfor.

Relevante medarbejdere

Rasmus Landersø

Forskningsprofessor og
chef for forskning i uddannelse og
familie

rl@rff.dk

+45 20 70 44 29

ARBEJDSMARKED OG BESKÆFTIGELSE
SKOLE OG UDDANNELSE

Vidensoverblik fra ROCKWOOLFonden Forskning

Vidensoverblik fra ROCKWOOL Fondens Forskningsenhed (ISSN 1396-1217) udgives for at informere offentligheden om resultaterne af den løbende forskning i enheden.

Vidensoverblikket er ikke ophavsretligt beskyttet og må frit citeres eller kopieres med fornøden kildeangivelse.

Du kan se andre udgivelser fra forskningsenheden på:
<https://www.rockwoolfonden.dk/forskning>

